

Patiënteninformatie over vasectomie (sterilisatie bij de man).

Inleiding

Sterilisatie van de man is een van de mogelijkheden om ongewenste zwangerschap te voorkomen. In overleg met uw behandelend arts besluit u een sterilisatie te ondergaan. Sterilisatie moet worden beschouwd als een definitieve anticonceptie methode: in principe is sterilisatie onomkeerbaar (onherroepelijk). Een sterilisatie is dan ook alleen een goede keuze wanneer u zeker weet dat u geen kinderen (meer) wilt. Sterilisatie is een veilige en betrouwbare vorm van anticonceptie. Het is een eenvoudige ingreep welke geen invloed heeft op uw seksueel functioneren. Tijdens de vasectomie worden de zaadleiters afgesloten, waardoor wordt voorkomen dat zaadcellen het zaadvocht kunnen bereiken.

Vorbereidingen voor de sterilisatie of vasectomie

Indien u bloedverdunnende middelen gebruikt of eerder een operatie bij de balzak gehad heeft is het niet mogelijk de vasectomie bij de huisarts te laten doen.

Indien u werkt, adviseren wij u niet te werken op de dag van de ingreep. Omdat de vasectomie onder plaatselijke verdoving wordt uitgevoerd, mag u voor de ingreep gewoon eten en drinken. Om infectie te voorkomen, vindt de vasectomie onder steriele omstandigheden plaats. Daarom is het nodig voor de ingreep de balzak helemaal te scheren.

Direct na de vasectomie, tot zeker 1 à 2 dagen na de vasectomie, moet u een strak zittende onderbroek of zwembroek dragen: u moet deze dan ook op de dag van de vasectomie meenemen. Omdat wordt afgeraden zelf auto te rijden na de ingreep, adviseren wij u vervoer naar huis te regelen. De week na de ingreep is het niet verstandig zwaar lichamelijk werk te verrichten.

De sterilisatie of vasectomie

De vasectomie wordt onder plaatselijke verdoving uitgevoerd. Na het desinfecteren van de balzak, krijgt u twee injecties in de huid van de balzak of in de zaadstreng in de liesstreek. Vervolgens maakt uw arts ter plaatse van de verdoofde huid een of twee kleine sneetjes waarbij de zaadleiters vrijmaakt worden. Beide zaadleiters worden doorgenomen en een stukje wordt verwijderd. Omdat de zaadleider door het lieskanaal loopt kunt u tijdens de sterilisatie een trekkend, pijnlijk gevoel in de liezen voelen. Hierna worden zo nodig de wondjes weer gesloten met oplosbaar hechtmateriaal. De hechtingen lossen na ongeveer twee weken op en hoeven dus niet te worden verwijderd. De ingreep duurt alles bij elkaar ongeveer 1 uur.

Wanneer kunt u geen vasectomie in mijn praktijk laten doen?

Als er eerder problemen geweest zijn met verdovingsmiddelen toedienen (bijvoorbeeld allergische reactie).

Als u eerder in het gebied van de balzak geopereerd of bestraald bent.

Als u bloedverdunders gebruikt.

Na de vasectomie

Om nabloeding te voorkomen, kunt u het de rest van de dag het beste rustig aan doen. Als de verdoving is uitgewerkt, kan het gebied van de balzak en liezen pijnlijk worden. Hiervoor kunt u een pijnstillert innemen (bij voorkeur paracetamol). Geadviseerd wordt tijdens de twee dagen na de sterilisatie een strakke onderbroek of zwembroek te dragen. Tijdens deze twee dagen mogen de wondjes niet nat worden! Na twee dagen mag u de gaasjes zelf verwijderen. Hierna mag u ook weer douchen. Baden/zwemmen mag echter pas 1 week na de ingreep weer.

De dag na de sterilisatie kunt u in het algemeen weer uw dagelijkse werkzaamheden oppakken. De eerste week na de sterilisatie moet u echter wel zware werkzaamheden vermijden. Gedurende de eerste week na de sterilisatie kunt u beter niet fietsen, sporten, zwemmen, of zwaar tillen. Daarnaast wordt het afgeraden om tijdens deze week geslachtsgemeenschap te hebben.

Controle na de vasectomie

Indien u of uw behandelend arts het nodig achten, wordt een afspraak gemaakt voor een wondcontrole door uw behandelend arts.

Complicaties die kunnen ontstaan na de vasectomie

Een tijdelijke, blauwverkleuring van de balzak en/of basis van de penis komt regelmatig voor na sterilisatie. Ook wat bloed- of vochtverlies uit de wondjes is niet verontrustend en gaat in de regel vanzelf snel over. Bij circa 4 % van de mannen treedt een nabloeding of wondinfectie op. Pijn direct na de sterilisatie komt vaak voor en gaat meestal gepaard met een beurs gevoel in de zaadballen en/of pijn tijdens het lopen. Meestal

duurt dit slechts enkele dagen. U moet uw behandelend arts waarschuwen indien u koorts krijgt (boven de 38.5°C), er een sterke zwelling van de balzak optreedt, een wondje blijft bloeden of als u veel pijn heeft.

Vruchtbaarheid na vasectomie

Na de sterilisatie bent u niet meteen onvruchtbaar!

Gedurende de eerste maanden na de sterilisatie komen bij een zaadlozing namelijk nog zaadcellen vrij. Daarom moet u tijdens deze periode bij geslachtsgemeenschap een voorbehoedmiddel gebruiken. Drie maanden na de sterilisatie en voldoende zaadlozingen zijn meestal geen zaadcellen meer aanwezig in het zaadvocht. Na een periode van ongeveer drie maanden zal in het laboratorium een zaadmonster worden onderzocht. Dit onderzoek is essentieel om onvruchtbaarheid te kunnen vaststellen. Hiervoor krijgt u van uw behandelend arts een potje mee, waarin u al het sperma moet opvangen. U moet het potje met het zaadmonster binnen 2 uur inleveren op een door uw behandelend arts aangegeven locatie. Voor de uitslag van dit onderzoek wordt u verzocht na 1 week te bellen met de praktijk. Wanneer geen zaadcellen meer zichtbaar zijn in het zaadmonster of een gering aantal niet-bewegende zaadcellen, dan is de sterilisatie geslaagd en de behandeling afgerond. In dit geval bent u onvruchtbaar en kunt u of uw partner stoppen met het gebruik van voorbehoedsmiddelen. Het kan echter voorkomen dat u meerdere malen een zaadmonster moet inleveren, totdat het laboratoriumonderzoek laat zien dat geen zaadcellen meer aanwezig zijn.

Wat verder van belang kan zijn

Er is een kleine kans (circa 1 %) dat de uiteinden van de zaadleiters weer aan elkaar groeien waardoor zaadcellen weer in het zaadvocht terecht kunnen komen en er dus opnieuw vruchtbaarheid ontstaat. Ook al werden tijdens laboratoriumonderzoek in uw zaadmonster geen bewegende zaadcellen (meer) gevonden, dan nog is hernieuwde vruchtbaarheid na langere tijd alsnog mogelijk.

Soms worden in zaadmonsters gedurende een langere periode steeds niet-bewegende zaadcellen gevonden. Meestal verdwijnen deze binnen één jaar. Alleen als bewegende zaadcellen worden gevonden in het zaadmonster zult u, na overleg met uw behandelend arts, opnieuw worden gesteriliseerd.

Vasectomie is in principe een definitieve ingreep. Slechts in voorkomende gevallen kan een vasectomie wel eens ongedaan worden gemaakt. Dit lukt echter niet altijd! U moet er daarom zeker van zijn, dat u deze ingreep wilt ondergaan.

Aan een zaadmonster is met het blote oog niet te zien of iemand gesteriliseerd is. Na sterilisatie bestaat een zaadmonster met name uit vocht uit de zaadblaasjes en de prostaat. De zaadcellen, die nog steeds in de testikels worden gemaakt, worden door het lichaam afgebroken.

Er zijn ook nadelen verbonden aan de vasectomie.

- Zo'n 5% van de mannen die zich laat steriliseren heeft kans op chronische pijn in de balzak.

- Zo'n 2 - 6% van de mannen na sterilisatie krijgt spijt van de ingreep, meestal vanwege hernieuwde kinderwens. De vasectomie is weliswaar te herstellen, maar dit lukt niet altijd en vaak is door de sterilisatie de vruchtbaarheid verminderd.

Wie van beide partners zich laat steriliseren, is een persoonlijke keuze. Het voordeel van sterilisatie van de man is dat het een relatief lichte ingreep betreft, die poliklinisch onder lokale verdoving kan worden uitgevoerd. Sterilisatie heeft geen invloed op uw seksueel functioneren. Benadrukt moet worden dat sterilisatie geen enkele bescherming biedt tegen seksueel overdraagbare aandoeningen zoals HIV/AIDS, chlamydia, gonorrhoe of syfilis.

Kosten

De kosten voor een vasectomie zijn door de verzekering vastgesteld op euro 443,73. Afhankelijk van uw verzekering kunt u dit geheel of gedeeltelijk vergoed krijgen. U krijgt een factuur mee die u binnen 1 maand moet voldoen, u kunt dan zelf bij uw verzekering de factuur indienen als u voor vergoeding in aanmerking wilt komen.

Praktische gang van zaken

Als u met uw eigen huisarts besloten hebt tot een vasectomie kunt u een afspraak in mijn praktijk maken via de assistente. Geef hierbij dan aan dat het om een vasectomie gaat.

Vaak is het prettig eerst een keer langs te komen voor kennismaking en voelen of de zaadleiters goed bij de huid te brengen zijn. Daarna kan dan de ingreep ingepland worden.

Ook is het mogelijk om al gelijk een afspraak te maken voor de ingreep, dus zonder voorafgaande kennismaking en voelen naar de zaadleiters. Risico hiervan is wel dat het mogelijk is dat de zaadleiters niet goed bij de huid te brengen zijn en dat de ingreep niet door kan gaan maar dat u doorverwezen moet worden naar het ziekenhuis.

Toestemming

Als u bovenstaande informatie over de vasectomie gelezen en de inhoud goed begrepen heeft kunt u de keuze voor een vasectomie maken. Voor dat u aan de ingreep begint moet u een definitieve keuze gemaakt hebben. Als u hierover nog vragen heeft kunt u die uiteraard altijd stellen.

Tot slot

Deze patiëntenfolder betreft een algemene voorlichting en is bedoeld als extra informatie naast het gesprek dat uw behandelend arts met u voert. Bijzondere omstandigheden kunnen aanleiding geven tot wijzigingen in uw behandeling. Dit zal dan door uw behandelend arts aan u kenbaar worden gemaakt. Indien u na het lezen van deze patiëntenfolder nog vragen heeft, dan kunt u deze stellen tijdens een gesprek met de arts.

U kunt ook aanvullende informatie vinden op de volgende sites:

<http://www.thuisarts.nl/sterilisatie-bij-man>

http://nhg.artsennet.nl/kenniscentrum/k_voorlichting/NHGPatientenbrieven/NHGPatientenbrief/PBU3f.htm

http://nhg.artsennet.nl/kenniscentrum/k_voorlichting/NHGPatientenbrieven/NHGPatientenbrief/Sterilisatievan_demandeïngreep.htm

Met vriendelijke groet,

M.A.C. Verboom, huisarts praktijk Elinkwijk

Amsterdamsestraatweg 554

3553 EN Utrecht

030 244 1939

Akkoord verklaring:

Ik heb de bovenstaande informatie goed begrepen en ga akkoord:

1 De ingreep is onomkeerbaar	ja / nee
2 Er is kans van spontaan herstel	ja / nee
3 Ik mag geen bloedverdunners gebruiken of problemen hebben met verdovingsmiddelen	ja / nee
4 Risico op nabloeding of infectie is bekend	ja / nee
5 Het noodzakelijk is om na 3 maanden sperma te laten onderzoeken	ja / nee

Datum:

Handtekening voor akkoord: